

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

Ortaöğretim Genel Müdürlüğü

TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI 12

**YAZILIYA HAZIRLANIYORUM
1.DÖNEM 1.YAZILI**

SORU 1

Edebiyat sanatının sanatkârın elinden çıkmış somut sonucu durumundaki edebî eseri var eden ana unsurların başında muhteva/içerik/mana gelir. Yani şair veya yazar eserinde, türü ne olursa olsun (şiir, hikâye, roman, tiyatro), doğrudan doğruya kendini, yakın çevresini, mensubu bulunduğu toplumu veya bütün insanlığı ilgilendiren günlük veya genel-geçer bir konuyu, problemi; insanı, nesneyi, varlığı, tabiatı; olayı, gelişmeyi, durumu ele alıp işler. Burada sözü uzatmadan ve herhangi bir tartışmaya girmeden belirtmeliyiz ki edebiyatın muhteva/mana dünyasının sınırlarını, en geniş çerçevede “insan” belirler. Yani edebiyatın muhteva/manasının başlangıç noktası kadar bitiş noktası da insandır. Dolayısıyla hiçbir insanî mesele yoktur ki edebî eserlerde ele alınmamış olsun veya hiçbir edebî eser yoktur ki şu veya bu insanî meseleden bahsetmemiş olsun. İşte bu gerçek; yani edebiyat sanatının insan merkezli muhteva alanının genişliği; hatta bir anlamda sınırsızlığı, edebiyat-felsefe ilişkisini kaçınılmaz ve zaruri kılar. Çünkü insan, insanı kuşatan evren (metafizik evren de dahil olmak üzere) ve insan-insan, insan-evren ilişkisi, doğrudan doğruya felsefenin de konusudur. (...)

Söz konusu karşılıklı ilişkiye rağmen ne edebiyat felsefe ne de felsefe edebiyattır.

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

Aşağıdaki soruları parçadan hareketle cevaplayınız.

➤ **Edebiyat ve felsefe arasındaki kaçınılmaz ve zaruri ilişkinin sebebi nedir?**

CEVAP:

➤ **Dil ve anlatım özelliklerinden hareketle metnin yazılış amacını belirtiniz?**

CEVAP:

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 2

“Bazan etrafımızda o kadar esrarlı bir hâdise olur ki ince teferruatına kadar bunu sezeriz fakat hiçbir şey idrak etmeyiz; ruhumuzun içinde ikinci bir ruh her şeyi anlar fakat bize anlatmaz, böyle korkunç işaretlerle bizi muammanın derinliklerine atar ve boğar.”

➤ **Parçadan hareketle edebiyatın hangi bilim dalıyla ilişkisi olduğu söylenebilir?**

CEVAP:

Parçanın yazılış amacını dil ve anlatım özelliklerinden hareketle belirtiniz.

CEVAP:

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 3

Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru kelimeyi/kelimeleri yazınız.

- 1960'lı yıllardan sonra İslami söylemle, taklitçi Batılılaşma ile geleneksel hayatı karşı karşıya getiren 'in *Çok Sesli Bir Ölüm, Çözülme* önemli eserlerindedir.
- hikâyeler, özlülük, yoğunluk, şiirsellik gibi niteliklere sahiptir.
- Türkçenin kavramlar bakımından Farsçadan üstünlüğünü ortaya koyan *Muhâkemetü'l-Lugateyn* adlı eser, 'ye aittir.
- tekniğinde karakterin zihninden akıp giden düşüncelerde mantıksal bir bağ yoktur.

-’nin yazdığı *Mukaddimetü’l-Edeb* adlı eser, Harezmi Türkçesi için dil malzemesi içermektedir.
- Kuman (Kıpçak) Türklerinin söz varlığı ve sözlü edebiyat ürünleri ile ilgili derlemelerden oluşan’un ilk bölümü Kuman Türkçesinin söz varlığı ile birlikte dil bilgisi kurallarından oluşmaktadır.
- Türk Dil Kurumunun ilk baskısını 1945’te yayımladığı ve bugüne kadar on bir baskısı yapılangünümüz Türk sözlükçülüğünün temel eserlerinin başında gelmektedir.
- Şemseddin Sami’nin adlı sözlükleri Türk sözlükçülüğünün en önemli ürünlerindedir.

SORU 4

Fenerin ışığı yolun üstüne bir daha düştü. Suat uzaklaşmış bile; tek balığını sallıyor elinde. İstasyona yedi dakikada, evine on dakikada varır. Döndüm. Denize inen yolun başında ışığın sandalı aydınlatmasını bekliyorum. Eve gitmek uzun sürer. En azından on beş dakika. Üşeniyorum. Babam kızmış, kapının sürgüsünü gene sürdürmüştür anneme. Otele gitsem. Ömrümde giremedim, gıcirtılı kapısından içeri. Yatağımı, evimi severdim şimdiye kadar. Odamı yalnız odamı severdi. Ondan da soğuttular sanki beni.

a) Yukarıdaki metin hangi hikâye anlayışı doğrultusunda yazılmıştır?

b) Hikâyede hangi anlatım tekniği kullanılmıştır?

c) Hikâyenin anlatıcısı kimdir?

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 5

Gece Bekçisi

Dilersen bu gece burada kalabilirsin, dedi bana.

Bu bir çağrı mıydı, yoksa bir acıma duygusu mu, çıkaramadım.

Geceye, yoğun karanlığa çevirdim bakışlarımı. Teşekkür ettim.

Ne yazık ki kalamam, dedim. Bekleyenim var.

- **Ferüt Edgü'ye ait yukarıdaki küçürek (minimal) hikâyenin klasik hikâye ile benzeyen yönleri nelerdir?**
- **Küçürek hikâye ile modern hikâyenin farklı olduğunu metinden hareketle belirtiniz.**

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 6

Aşağıda verilen bilgilerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) yazınız.

- Toplumcu gerçekçi anlayışla eser veren sanatçılar eserlerinde köy yaşamındaki sorunları, toprak kavgalarını, ağa-köylü çatışmasını; köyden kente göçün neden olduğu sorunları; büyük kentlerde yaşayan işçilerin, emekçilerin yaşam mücadelelerini ele aldılar. ()
- Modernist eserlerde yazarlar, bireyin iç dünyasının karmaşıklığından hareketle gerçekliğe ulaşmaya çalışır. ()
- Sabahattin Ali, Samim Kocagöz bireyin iç dünyasını yansıtan modernist eserler oluşturmuşlardır. ()
- Mustafa Kutlu, Anadolu insanının derinliğini modern çağa yönelik eleştirileriyle birlikte yansıtmıştır. ()

SORU 7

Aşağıda yer alan eserleri yazarları ile eşleştiriniz.

*Gecenin
Öteki Yüzü*

FÜRUZAN

*Korkuyu
Beklerken*

OĞUZ ATAY

*Sessizliğin
İlk Sesi*

ADALET
AĞAOĞLU

*Ortadaki
Adam*

MUSTAFA
KUTLU

OĞUZ ATAY

FÜRUZAN

MUSTAFA
KUTLU

ADALET
AĞAOĞLU

SORU 8

YANGIN

Yanmış ormandan geçtim.

Kapkara, kömürleşmiş ağaçlar. Yanmış otlar. Çalılar. Isırganlar. Tüm börtü böcek yanmış.

Kaplumbağalar. Tosbağalar. Kertenkeleler. Yılanlar yanmış. Kelebekler bile.

Toprak öylesine sıcak ki üstüne basılmıyor. Kayalar cehennem kayası.

Yanımdaki dostum, “Bilmem biliyor musun” diyor, “böyle yangınlardan sonra, eğer yağmurlar bol ve düzenli yağarsa bambaşka bir orman oluşur. Yeni ağaçlar, yepyeni bitkiler...”

“Ne kadar sürer bu,” diyorum.

“Havaya bağlı,” diyor. “Ben diyeyim yirmi, sen de otuz.”

“Görür müyüz,” diyorum.

“Bizler görmesek çocuklarımız görür,” diyor.

“Onlara ormanı nasıl korumamız gerektiğini öğretmemiz gerekecek” diyorum.

“Kendimize de,” diyor dostum.

Üstüne basa basa bir kez daha;

Kendimize de.

Bu küçürek (minimal) hikâyenin teması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Orman yangını

B) Ağaç sevgisi

C) Umut

D) Yılgınlık

E) Üzüntü

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 9

Bir mahkûm getirirlerdi uzak dağ köylerinden. İpince, dal gibi bir oğlan. Jandarmalar ona acırdı, ben de acırdım... Kimseyi uğurlamadım. Bir tek babam gitti, bir daha gelmedi.

Çocuktum, farkında olmadım. Çok hasta imiş bilmiyorum. Aklıma sadece kolundan tuttukları geliyor...

Yukarıdaki metinde kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pastiş
- B) Bilinç akışı
- C) Gösterme
- D) Diyalog
- E) Geriye dönüş

SORU 10

Sokak lambalarının ışığı, zihnini dağıtmaya yaramıyordu. Cadde boyu yürüdü. Sokak aralarında karşılaştığı gölgeler, korkularını büyütüyordu. Saatlerdir yürüyordu ama yağmurun yağdığını, çoraplarının ıslandığını, alnından süzülen damlaları, gözlerinin nemini; su birikintilerini fark ettiğinde anladı. Gözbebekleri bir kez daha büyümüştü. Terk edildiğini o an anladı. Geriye dönecek kuvveti yoktu.

Bu paragrafla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Gözlemci bakış açısı ile oluşturulmuştur.
- B) Öyküleyici anlatıma örnektir.
- C) Anlatıcı, III. tekil kişidir.
- D) Pişmanlık duygusu işlenmiştir.
- E) Ruhsal betimleme yapılmıştır.

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 11

Modernleşme sürecindeki bireylerin yaşamlarını, toplumdan kopuşlarını ve özellikle iç çelişkilerini başarılı bir şekilde eserlerinde yansıtmıştır. Birçok türde eser veren sanatçı, eserlerinde toplum kurallarıyla çatışan aydınların iç dünyasını işlemiştir. Tek tiyatro eseri olan *Oyunlarla Yaşayanlar* defalarca sahnelenmiştir.

Parçada hakkında bilgi verilen sanatçının hikâye türündeki eseri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) *Tehlikeli Oyunlar*
- B) *Günlük*
- C) *Tutunamayanlar*
- D) *Bir Bilim Adamının Romanı*
- E) *Korkuyu Beklerken*

YARDIMCI
KAYNAKLAR

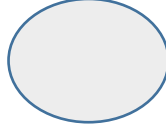
<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

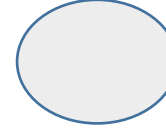
Soru 12

Aşağıda verilen deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz.

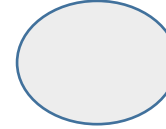
Düşüncesizce davranmak veya
aklına geleni hemen yapmak

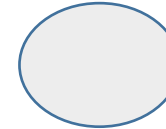
Aceleyle, telaşla

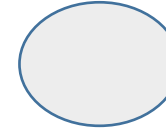
Bir iş telaş sırasında yapılmak

Sözün gelişinden çıkarmak

Dünyada neler olduğunu
öğrenmek, deneyimi artmak

karine ile
anlamak

1

telaşa gelmek

2

dünyayı
anlamak

3

yel yeperek
yelken kürek

4

aklına yelken
etmek

5

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 13

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl, "İstanbul'a haftaya gideceğim, dedi." cümlesindeki göreviyle kullanılmıştır?

- A) Köyde kim çaresiz kalırsa, kimin işi bozulursa İstanbul yolunu tutar.
- B) Şimdi, efendiler, müsaade buyurursanız, size bir sorayım.
- C) Akşam, yine akşam, yine akşam,
Göllerde bu dem bir kamış olsam!
- D) Kapıdan çıkarken uğurlar olsun, diye bağırdı.
- E) Bu, son yazdığım hikâyelerden biri.

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 14

Kendi vicdanında kendi durumunu düzeltmek, geçmişin lekesini yıkamak istiyordu.

Bu yörede el işi sepet yapılıyor.

Yorgunluktan ayaklarıma kara sular indi.

Mazmun, divan şiirinde kullanılan kalıplaşmış sözdür.

Öteki koldaki iki hamlacıdan (kürek çeken) birisi acınacak bir zayıflıktaydı.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili kelimelerden hangisi yan anlamda kullanılmıştır?

SORU 15

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangileri sırasıyla getirilmelidir?

() Ya () () dedi. “Böyle şeye inanmak olur mu () Biz de o zaman inanmamıştık. Ancak Remzi Efendi’nin buyurduğu gibi bir hikmet var ki duruyor.”

Remzi Efendi derin derin içini çekerek ()

“Ya, hikmet” dedi ()

- A) (,) (-) (-) (:) (!) (.)
- B) (:) (“) (”) (,) (-) (-)
- C) (“) (!) (”) (?) (:) (.)
- D) (,) (-) (?) (-) (?) (.)
- E) (“) (,) (;) (?) (!) (.)

SORU 16

Hayatın akışına yön veren insanoğlu, aynı zamanda kendi gemisinin rotasını belirleyen yegâne kişidir.

Bu cümledeki altı çizili sözcün cümleye kattığı anlam, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsan, kararlarıyla kendi hayatını şekillendiren bir varlıktır.
- B) Karar verebilmek insanı diğer canlılardan ayıran bir özelliktir.
- C) Yaşanılan her şey, insanları değişik kararlar almaya itmektedir.
- D) İnsanoğlu, dünyadaki bazı kararları kendi çıkarları için almaktadır.
- E) Sağlıklı kararlar alabilen insanlar, doğru yönü bulmuş demektir.

SORU 17

Antarktika'da uzun kutup gecesi güneşin ufuktan yükselmesiyle biter ve altı ay sürecek gündüz başlar. (I) Çok geçmeden smokinlerini giymiş penguen sürüleri, kısa bacakları üzerinde hoplayarak ilerlemeye başlar. (II) Önlerinde yürümeleri gereken yüzlerce kilometre buzlu yol vardır. (III) Onlar bir adımda yalnızca 10 cm ilerleyebilir. (IV) Bu penguenler yemek yemeyi çok severler. (V) Yürümekten yorulunca da beyaz göğüsleri üzerine yatıp bacaklarını bir kürek gibi kullanarak kızaklar kayar gibi yol alırlar.

Yukarıdaki paragrafta akışı bozan cümle aşağıdakilerden hangisidir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

SORU 18

(I) Düştüğümüzde, derimiz çizildiğinde ya da yandığında vücudumuzun belli bir bölümündeki dokular zarar görür ve dokulardaki sinir hücreleri uyarılır. (II) Hücreler bu uyarıları elektrik sinyaline dönüştürür ve beyne iletir. (III) Bu iletim sonucunda ise acı ve ağrı hisseder, dokunduğumuz ya da yediğimiz şeylerin sıcak veya sert olup olmadığını anlar, kaslarımızı kasarak duruma uygun tepkiler veririz. (IV) Vücudumuzun neredeyse tüm bölümlerinde milyarlarca sinir hücresi varken saçlarımız ve tırnaklarımızda sinir hücresi bulunmadığından bunları kestiğimizde canımız acımaz. (V) Ancak kafa derimizin altında ve tırnağımızın derimizle birleştiği yerlerde, deri altında sinir hücreleri vardır ve saçımız çekildiğinde ya da tırnağımız dibinden kesildiğinde bu hücreler uyarıldığından acı duyarız.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede özne bir değerlendirme yapılmıştır.
- B) II. cümlede bir kesinlik vardır.
- C) III. cümlede bir durum koşula bağlanmıştır.
- D) IV. cümlede karşılaştırma yapılmıştır.
- E) V. cümlede neden-sonuç ilişkisi vardır.

YARDIMCI
KAYNAKLAR

<http://yardimcikaynaklar.meb.gov.tr/>

OGM
MATERYAL

SORU 19

Aşağıdaki parçada bulunan birleşik kelimelerin yazımıyla ilgili kuralları belirtiniz.

Fakat bütün bunlara ne lüzum var; sen sanki bunları bilmiyor musun?.. Ben sanki

bütün bu şeylerin senin kalbini nasıl sızlattığını bilmiyor muyum? Annen, ben... Sen

bize bakma. Bütün budalalık bizde. Biraz hasta olmanı bekler gibiyiz. Hâlâ bize en

çok ait olduğun günlerdeki gibi kalmanı istiyoruz. Değişebileceğini aklımız almıyor.

SORU 20

Cep telefonları düşük güçlü RF sinyalleri gönderen ve alan cihazlardır. Elektromanyetik dalga spektrumu içinde radyo dalgaları grubunda yer alır. Günümüzde kullanılan cep telefonları 800-1900 MHz frekans aralığında çalışmaktadır. Cep telefonları acil haberleşme aygıtlarına göre düşük , telsiz telefonlara göre yüksek güçle çalışır. Cep telefonu operatörleri tipik olarak 0,25 W güçte işletilir. Yeni dijital sistemlere göre analog sistemler daha yüksek güçte işletilir.

Bu paragrafla ilgili

- I. Betimleyici anlatım vardır.
- II. Açıklayıcı anlatım vardır.
- III. Düşünceyi geliştirme yollarından faydalanılmıştır.
- IV. Öznel anlatım vardır.
- V. Nesnel anlatım vardır.
- VI. Olay örgüsüne dayalı bir metindir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I, III, V B) I, III, VI C) I, V, VI D) II, III, IV E) II, III, V

VIDEO ÇÖZÜMLÜ CEVAP ANAHTARI

1-

6-

11-

16-

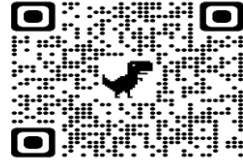

21-

2-

7-

12-

17-

22-

3-

8-

13-

18-

23-

4-

9-

14-

19-

24-

5-

10-

15-

20-

25